

شماره ۲۳۲
خرداد و تیر ۱۴۰۵
جولای ۲۰۲۶
صفحه ۸

ماهنامه شکر

انجمن صنعتی کارخانه‌های قند و شکر ایران

سرمقاله

حال و روز اقتصاد ایران

بهمن دانایی

ایران روزهای دشواری را در بخش اقتصاد تجربه می‌کند که شاید کمتر دیده شده بود. به طوری که حال و روز ناخوش اقتصاد هرسه پایه بنیادین در اقتصاد شامل بنگاه‌ها، خانواده‌ها و نیز دولت و اقتصاد کلان را دربرگرفته و هر کدام از بخش‌های سه

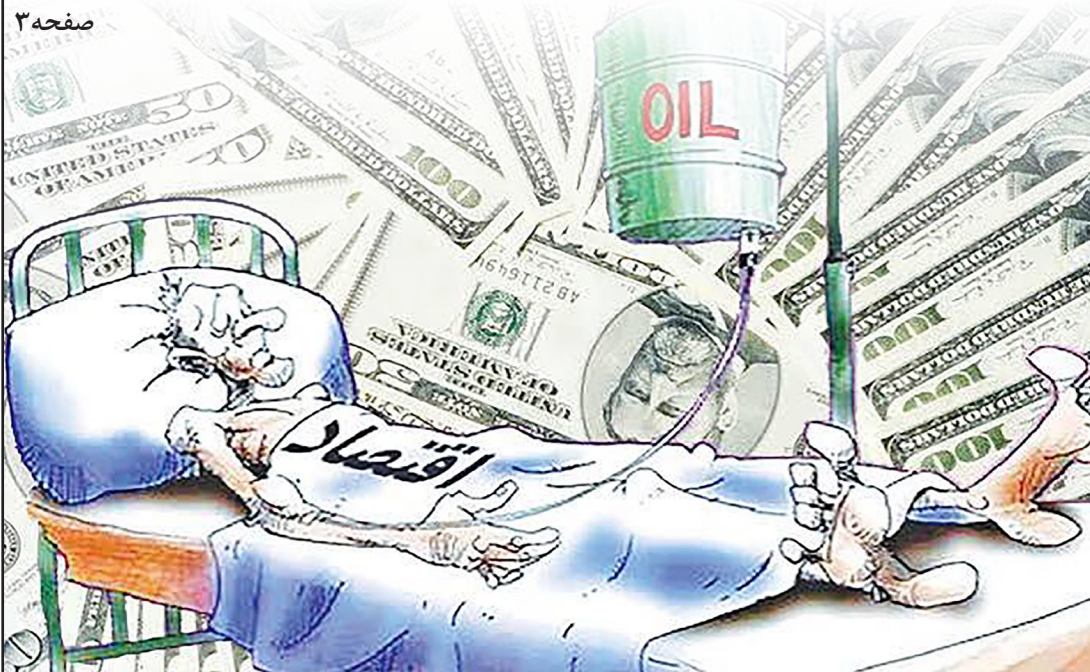
گانه گرفتاری‌های خود را دارند. خانواده‌های ایرانی متأسفانه به دلیل نرخ شتابان تورم در سال‌های تازه سپری شده بخشی از قدرت خرید خود را از دست داده اند. اگرچه این اتفاق ناراحت کننده در سطح خرد به خانواده‌ها آسیب جدی می‌رساند اما در سطح کلان نیز پیامدهای ویژه خود را دارد. هنگامی که میلیون‌ها خانواده ایرانی بخشی از قدرت خرید خود را از دست می‌دهند تقاضای کل در اقتصاد که شامل هزینه خانواده‌ها و هزینه دولت است روند کاهنده پیدا می‌کند و می‌تواند به رکود منجر شود. این چیزی است که در حال حاضر شاهد آن هستیم. در تازه ترین گزارش مرکز آمار آمده در خرداد ماه ۱۴۰۵ شاخص قیمت مصرف کننده خانوارهای کشور به عدد ۶۵۶.۴ رسیده است که نسبت به ماه قبل ۵.۹ درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل ۸۸.۶ درصد افزایش و در ۱۲ ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل ۶۲ درصد افزایش داشته است. منظور از تورم نقطه به نقطه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت نسبت به ماه مشابه سال قبل است.

در خرداد ماه ۱۴۰۵ تورم نقطه به نقطه خانوارهای کشور ۸۸.۶ درصد بوده است؛ یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین ۸۸.۶ درصد بیشتر از خرداد ماه ۱۴۰۴ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند.

ادامه در صفحه ۲

مراقب بیماری هلندی باشیم

صفحه ۳

پیامدهای قیمت گذاری دولتی

اساسی می‌توان به عنوان ابزار نیرومند اقتصاد بهره‌برداری سیاسی کرد. تجربه نیم سده تازه‌سپری شده نشان می‌دهد نهادهای اقتصادی و متغیرهای اقتصادی بنابر طبیعت خود فضای آزاد می‌خواهند تا رشد و توسعه را تجربه کنند. تجربه جمهوری اسلامی در ایران نشان می‌دهد بانک و خودروسازی و تجارت و داستان ارز و نرخ بهره بانکی و دیگر متغیرهای اقتصادی به‌ویژه نهاد ناآرام انسانی در بلندمدت از دستوره‌های حکومتی سرپیچی کرده و بنا بر طبیعت خود عمل می‌کنند. تجربه جمهوری اسلامی همچنین نشان می‌دهد اقتصاد دستوری در ذات خود به رانت و فساد آلوده است و شهروندان نزدیک به قدرت سیاسی و نیز شهروندانی که به اطلاعات دسترسی دارند از نافرمانی متغیرهای اقتصادی بهره‌برداری کرده و راه فساد را باز می‌کنند. اینگونه شده است که پدیده پیچیده و سرسام‌آور بانک پدیده رخ می‌نماید، همچنین داستان غم‌انگیز صنعت خودروسازی با هزاران میلیارد تومان زیان انباشته و فرار سرمایه‌های ارزی به دست آمده از صادرات و پدیده شگفت‌انگیز و تخریبی بنگاه‌های خصولتی را می‌بینیم. پدیده شوم اقتصاد دستوری به مرور زمان به دوقطبی شدید غارتگران سرمایه از یک‌سو و نیز شمار فزاینده تهیدستانی که سفره‌شان تهی از کالاهای مفید است تبدیل شده که با چشم‌هایمان می‌بینیم. حقیقت این است زخم‌هایی که اقتصاد دستوری بر پیکر ایران وارد کرده به اندازه‌ای خون از بدن اقتصاد و مردم کشیده که دیگر رمقی برای ایستادن و تاب‌آوری بیشتر ندارند. آیا باید امیدوار بود نظام سیاسی بدون تغییر دادن دست‌فرمان ۵۰ ساله گذشته بتواند امور اقتصادی را سامان دهد؟ شاید دیگر دیر شده باشد. میلیون‌ها ایرانی فقیر دیگر تاب فقر بیشتر را ندارند.

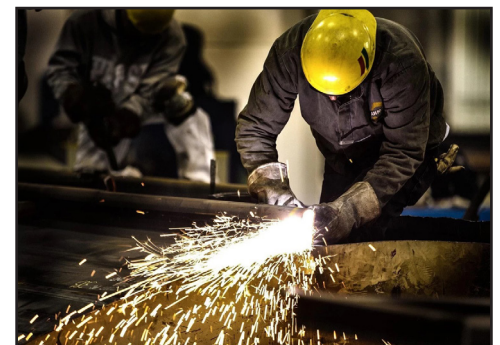
بررسی روندهای جهانی در علم اقتصاد و نیز در حکمرانی اقتصادی نشان می‌دهد با سپری شدن دوره‌های گوناگون تاریخی در جهان و در کشورهای مختلف، شهروندان جهان و نیز مدیران و اداره‌کنندگان کشورها هرچه بیشتر از اقتصاد دستوری دور و دورتر شده‌اند. اقتصاد دستوری به معنای دخالت تمام‌عیار حکومت در اقتصاد و کسب‌وکار مردم از راه قانونگذاری و تحمیل مقررات بر اقتصاد با راهبرد صیانت از نظام سیاسی موجود اعتبار خود را از دست داده است.

شماری از کشورهایی که به این اقتصاد وفادار مانده‌اند در حال حاضر بدترین اقتصاد را داشته و شهروندان این کشورها مثل کوبا و کره شمالی در وضعیت نامناسبی قرار دارند. اقتصاد چین نیز روزهای خوش خود را مدیون کنار گذاردن اقتصاد دستوری و تبعیت از اقتصاد بازار است و البته معلوم نیست بتواند در همین وضعیت باقی بماند.

شوربختانه در ایران و از سال‌های ۱۳۴۰ اقتصاد دستوری از سوی نهادهای حاکمیتی در دستور کار قرار گرفت و تا همین امروز نیز ماهیت اقتصاد را این اندیشه در اختیار دارد. این اندیشه سرچشمه گرفته از انگیزه‌های سیاسی تصور می‌کند می‌توان رفتار متغیرهای اقتصادی مثل سرمایه‌گذاری، مصرف، تولید و تجارت را در چارچوب اراده و خواست حکومت در اختیار گرفت و از این ابزارها برای تحکیم نظام سیاسی بهره‌برداری کرد. در این نظام اندیشه‌ای نهادهای حکومتی به دلیل اینکه همه قدرت را در دست دارند تصورشان این است که از صنعت، بانک، بنگاه‌های بزرگ و انحصار در تولید و توزیع فعالیت‌های زیرساختی مثل انرژی و نیز نفت و گاز و فلزات

۶ راه حل بنیادین

برای باز شدن گره‌های اقتصاد

در این روزها صنعتگران ایرانی می‌کوشند صدای خود را به گوش مدیران ارشد اقتصادی - سیاسی برسانند و در ضمن گلایه‌هایی که دارند راه حل‌ها را نیز با آنها در میان بگذارند. انجمن مدیران صنایع ایران نیز به مثابه یک تشکل قدیمی صنعتی در روزهای گذشته درنامه‌ای به آقای مسعود پزشکیان برخی راه حل‌های کلان برای برون رفت صنعت از تنگناهای امروز را بازگو کرده است. با توجه به اینکه این راه حل‌ها برای صنعت قند و شکر نیز کاربرد دارد بخشی از این نامه را در ادامه می‌آوریم:

آقای رییس جمهور؛ جناب‌عالی بارها و بارها گفته‌اید دولت باید در کلیت خود با بخش خصوصی برای رسیدن به اقتصاد نیرومندتر همکاری کند، اما شوربختانه قانون‌ها و مقررات و نیز نبود عنصر خوش‌بینی نزد برخی از مدیران دولتی و البته دیگر نهادها این خواست شما در اجرا به کار گرفته نمی‌شود.

ادامه در صفحه ۳

در صفحات دیگر می‌خوانید:

فائو: توسعه کشاورزی هوشمند نیازمند استراتژی‌های ملی منسجم است

صفحه ۷

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی تشریح کرد راه‌های رفع موانع تولید

صفحه ۶

بازار جهانی شکر در سال ۲۰۲۷ چگونه است رقابت برزیل و ابهام هند

صفحات ۵ و ۴

درباره تصمیم عجیب صادرات قند

صفحه ۳

ادامه از صفحه اول

حال و روز اقتصاد ایران

تورم نقطه به نقطه خرداد ماه ۱۴۰۵ در مقایسه با ماه قبل ۴.۷ واحد درصد افزایش داشته است. با توجه به اینکه تورم کالاهای اساسی به ویژه مواد غذایی بیشتر از نرخ تورم بوده است وضعیت به مراتب برای خانواده ها بدتر شده است. از سوی دیگر اما آمارها و اطلاعات منتشر شده از سوی نهادهای بین المللی از رشد اقتصاد ایران نشان می دهد در سال ۲۰۲۶ که با ۱۴۰۵ همزمانی بالایی دارد به ۵.۴ درصد منفی می رسد. با توجه به اینکه رشد اقتصادی بدون نفت در سال سپری شده نیز منفی بوده است احتمال وقوع رکود تورمی افزایش می یابد.

نکته مهم دیگر در باره حال و روز اقتصاد ایران سیاست ارزی است. با توجه به اینکه صادرات نفت ایران با نوسان های سیاست خارجی پیوند دارد و با توجه به شرایط امروز به دست آوردن دلارهای نفتی همانند سال های پیش از تحریم ۱۳۹۷ تقریباً ناممکن شده است. در این وضعیت و با توجه به اینکه تقاضا برای دلار واقعی است افزایش قیمت دلار در بازار آزاد با احتمال بالا روبه رو است. در این صورت اگر دولت بخواهد دلارهای خود را به قیمت بازار آزاد برساند باید تورم وارداتی را نیز برعهده بگیرد که تحمل آن دشوار است. اگر دولت بخواهد دلارهای خود را به قیمتی زیر بازار آزاد عرضه کند آنگاه با صف طولانی متقاضیان ارز ترجیحی روبه رو می شود. در این صورت بازهم ارز چند نرخی خواهیم داشت که سرچشمه فساد و انحراف است.

پرسش این است که در سطح کلان چه می توان کرد. با فرض اینکه آتش بس موجود با هرترتیبی ادامه خواهد داشت و مدیران جمهوری اسلامی اقتصاد را درمسیری غیر از مسیر فعلی قرارخواهند داد باید دولت درباره دوما موضوع به هم مرتبط نرخ ارز و نرخ شتابان تورم تصمیم بگیرد. توازن میان و همسویی مثبت میان تغییرات نرخ ارز و سیاست ارزی و مهار تورم می تواند امید بخش باشد. صنعت قند و شکر که درسه بخش کشاورزی، بازرگانی خارجی و نیز درصنعت جای پا دارد و از سیاست های هر سه بخش به اضافه سیاست ارزی و سیاست بودجه ای اثر می پذیرد باید هوشیارانه عمل کند و با استفاده از این هوشمندی سال سخت را پشت سر بگذارد. صنعت قند و شکر از وزیران صمت و کشاورزی و نیز مدیران اصلی اقتصاد انتظار دارد سیاست هایی اتخاذ کنند که این صنعت مهم با آسیب روبه رو نشود.

پیدا و پنهان های شکر سال ۱۴۰۵

باشد و واردات را اهرم تعادل بازار کند به این می اندیشد که بازاری را لبریز از شکر کرده و توجهی به مقوله تولید داخل ندارد و کار برعکس شده است. در صورتی که واردکنندگان شکر خام در لایه های گوناگون نهادها و وزارتخانه های ذی نفوذ در تولید و تنظیم بازار شکر راه یابند می توانند سبب کاهش تولید شکر داخلی شوند. این چیزی است که از سوی انجمن کارخانه های قند و شکر بارها به مدیران یادآوری شده است. آمارهای ارایه شده از سوی این انجمن باید در دستور کار برای تعیین میزان واردات باشد درحالی که به این هشدارها کمتراعتنا می شود. یکی از بدترین و آسیب زننده ترین متغیرهای ناپیدا در اقتصاد شکر به داستان ارز در ایران برمی گردد. دولت ایران هرگز از هیچ بخشی از فعالان در این باره راهنمایی نمی گیرد و بازی ارز در کلان ترین سطح جوری تعیین می شود که منافع دولت را بیشینه کند. هم اکنون نیز جنگ پنهان برای تخصیص ارز با قیمت زیر بازار آزاد در جریان است و اگر این ارز در اختیار غیر از دولت باشد بازار را از تعادل نیم بند خارج می کند. از دیگر مجهولات صنعت می توان به وضعیت جوی کشور و خشکسالی اشاره کرد که سبب کاهش برداشت چغندر و نیشکر و راندمان زمین و در ادامه موجب کاهش تولید شکر می شود. واقعیت این است که فقدان سرمایه گذاری برای بهره برداری از آبهای ایران و نیز سرمایه گذاری نا کافی برای انتقال آب موجود در مسیر رسیدن به مزرعه ها و نیز در درون مزرعه و البته خست طبیعت به عامل ناپیدا در سال جاری تبدیل شده است.

صنعت قند و شکر در سال ۱۴۰۵ پیدا و پنهان هایی دارد که شناخت آنها برای پیش بینی آینده صنعت ضرورت تمام عیار دارد. معلوم اصلی این است که کشور به تهیه ۲/۲ میلیون تن شکر در سال ۱۴۰۵ نیاز دارد. در صورتی که سرانه مصرف شکر با تغییرات بزرگی روبه رو نشود، باید این میزان شکر به بازار عرضه شود تا بازار به تعادل برسد. متغیر پیدایی دیگر این است که با توجه به فصلی بودن صنعت، تولید داخل جز سالهایی انگشت شمار هرگز به اندازه نیاز داخلی نبوده و کشور نیاز به واردات دارد تا بازار به تعادل برسد. متغیر آشکار دیگر این است که چغندرکاران ایرانی مانند هر فعال اقتصادی به این می اندیشند که از داشته خود بیشترین سود را ببرند و در صورتی که نرخ کشت آن به صرفه نباشد کشاورز به سراغ کشت محصولات دیگر می رود که این اتفاق سبب می شود کارخانه های قند و شکر در تأمین چغندر و نیشکر مصرفی دچار مشکل شوند. این داستان شوربختانه با آسان انگاری ها و فقدان دانش و بینش در باره اقتصاد شکر از سوی برخی مدیران بارها اتفاق افتاده و یکی از دلایل آن نیز بی اعتنایی مدیران به اقتصاد شکر است. اقتصاد شکر یک پا در مزرعه های کوچک توزیع شده در استانها دارد و یک پا در تجارت خارجی که این یکی کار را دشوار می کند.

اما ناپیدا ترین متغیر در اقتصاد شکر در ایران به مقوله تجارت خارجی این محصول برمی گردد. وزارت جهاد کشاورزی که باید پشت وپناه تولید داخلی

از نظر تا عمل

درباره سخنان وی و تجربه اتفاق افتاده در دوسال وزارت وی چند نکته را یادآوری می شویم:

یکم- آیا وزیر محترم می تواند نمونه ای از فعالیت هایش در حمایت از تولید را که به طور کامل اجرا شده است را تشریح و نتایج آن را بازگو کند؟ واقعیت این است که به هردلیل وزارت جهاد کشاورزی بیشتر از اینکه به فکر تولید باشد به این فکر بوده و هست که از مسیر واردات با ارز ترجیحی بازار را پر کند و کاری به تولید نداشته است.

دوم- وزیر محترم کار درستی کرده است با «جمعی از نخبگان و فعالان سیاسی جوان» نشست برگزار کرده است اما از وی باید پرسید در این دوسال با کدام تشکل مهم تولید کننده کالاهای اساسی نشست برگزار کرده و سخنان کارشناسی آنها را شنیده و به راه حل های آنها برای تولید عمل کرده است؟ واقعیت تلخ این است که در این دوسال برای شماری از نهادهای مدنی مهم در تولید کالاهای اساسی فرصت دیدار با وزیر دست نداده و به همین دلیل نیز تصمیم های اشتباه اتخاذ شده است.

حالا دیگر نمی توان گفت و نوشت وزیر جهاد کشاورزی تازه برسر کار آمده و باید به او فرصت داد تا برنامه های خود را اعلام و اجرا کند. حالا نیمی از ۴ سال وزارت قانونی وزیر جهاد کشاورزی سپری شده است. بررسی کارنامه وی - با لحاظ کردن همه شرایط سیاست خارجی - نشان می دهد شوربختانه وی و گروه همکارانش در وزارتخانه نتوانستند آنچه می گویند را اجرا کنند. به طور مثال وزیر جهاد با تشریح برنامه های وزارت متبوعش، حمایت از تولیدکنندگان داخلی را سیاست محوری دانست و گفت: اگر تولیدکننده از آینده فعالیت خود اطمینان نداشته باشد، امنیت غذایی کشور آسیب می بیند.

به گزارش مهر، غلامرضا نوری، وزیر جهاد کشاورزی در نشست با جمعی از نخبگان و فعالان سیاسی جوان، ضمن بررسی مسایل اقتصادی، سیاسی، و تأثیر آن بر امنیت غذایی و کشاورزی، بر ضرورت حفظ انسجام ملی و تقویت روحیه میهن دوستی تأکید کرد.

نوری با تشریح برنامه های وزارت جهاد کشاورزی، حمایت از تولیدکنندگان داخلی را سیاست محوری این وزارتخانه دانست و گفت: اگر تولیدکننده از آینده فعالیت خود اطمینان نداشته باشد، امنیت غذایی کشور نیز آسیب خواهد دید؛ در یک سال گذشته تلاش شد ضمن حمایت از تولید، از تصمیماتی که به زیان کشاورزان و دامداران منجر می شود، جلوگیری شود.

وی اصلاح ساختارهای اداری، حذف امضاهای طلایی، توسعه شفافیت، افزایش رقابت در واردات و استقرار سامانه های هوشمند را از مهم ترین اقدامات وزارت جهاد کشاورزی برشمرد و تصریح کرد: برای نخستین بار نظام «عدالت محور» در انصایات طراحی شده تا انتخاب مدیران بر پایه شایستگی، عدالت و معیارهای تخصصی انجام شود.

روی خط خبر

درباره تصمیم عجیب صادرات قند

واقعیت‌های تلخی در جان و تن اقتصاد ایران رخنه کرده و آن را از درون رنجور می‌کند که می‌شود و می‌شود آنها را با ایستادگی بر سیاستگذاری‌های درست و پرهیز از شتاب زدگی و با راهبرد حذف دایمی، آن واقعیت‌های تلخ را برای همیشه از اقتصاد کشور دور کرد. یکی از این واقعیت‌های تلخ قیمت‌گذاری دستوری برای ارزهای معتبر خارجی در بازار ارز است. ارز چند نرخی به ویژه اینکه قیمت ارز دستوری زیر قیمت بازار باشد رخنه ای واقعی برای کسب و کارها درست کرده و درست یا نادرست گروهی را به فکرو می‌دارد تا دنبال رانت باشند. در روزهای تازه سپری شده خبری منتشر شده است که کارگروه امنیت غذایی با ادامه صادرات مدیریت شده قند، مشروط به حفظ تعادل بازار داخلی موافقت کرد. با توجه به اینکه کارگروه امنیت غذایی با هدف تأمین نیازهای اساسی مردم به کالاهای اساسی در دوره سخت جنگ و تحریم و درغیاب ارز کافی تأسیس شده است به نظر می‌رسد این کارگروه با این همه اما در نوزدهمین جلسه کارگروه امنیت غذایی و تنظیم بازار کالاهای کشاورزی به تصویب رسید و ابلاغ شد. بر اساس این مصوبه که در پی نامه انجمن قند و شکر ایران ابلاغ شده است، با توجه به اینکه صادرات قند در سال‌های گذشته صرفاً به بازارهای محدودی انجام شده، به منظور حفظ بازارهای موجود، ظرفیت‌های صادراتی ایجاد شده و نیز تداوم فعالیت واحدهای تولیدی، مقرر شد صادرات قند مطابق رویه سال گذشته ادامه یابد؛ مشروط بر آنکه این اقدام منجر به کمبود عرضه یا افزایش نامتعرف قیمت در بازار داخلی نشود. همچنین مقرر شد موضوع استفاده از ظرفیت ورود موقت به منظور ایجاد ارزش افزوده و صادرات قند، از سوی انجمن ذی‌ربط به طور جدی پیگیری شود.

صادرات قند که کارگروه امنیت غذایی وزارت جهاد آزاد کرده به گفته کارشناسان کام صادر کننده را شیرین می‌کند.

کارگروه امنیت غذایی وزارت جهاد در حالی خبر «صادرات قند آزاد شده» را منتشر می‌کند که یک سوم نیاز کشور به شکر هنوز از مسیر واردات تأمین می‌شود. یک امار منتشر شده نشان می‌دهد سالانه ۵۰۰ هزار تن شکر با صرف ارز یارانه‌ای وارد می‌شود.

طبق مصوبه کارگروه امنیت غذایی قرار است سالانه ۶ هزار تن قند استحصالی از شکر وارداتی صادر شود و این شرط را چاشنی مصوبه کرده که بازار داخل را تحت تأثیر قرار ندهد.

اما با نگاه عمیق معلوم می‌شود مسئله به این سادگی نیست واردات شکر با ارز مبادله‌ای و صادرات با ارز آزاد انجام می‌شود یعنی شکری که با ارز مبادله‌ای به قیمت امروز (۱۴۸ هزار تومان) وارد کرده به نرخ آزاد (۱۷۸ هزار تومان) صادر می‌کند یعنی ۳۰ هزار تومان در هر کیلو به نفع صادر کننده تمام می‌شود.

اگر قرار باشد سالانه فقط ۶ هزار تن قند صادر شود ۱۸۰ میلیارد تومان از جیب ملت به جیب صادر کننده می‌رود که با این رقم می‌شود هزار هکتار چغندر قند کشت کرد.

کارشناس ارشد بازرگانی جلال سخی معتقد است که حق فعالان اقتصادی برای تجارت و صادرات طبق قانون وجود دارد و نمی‌توان جلوی صادرات را گرفت. در مقابل، کارشناس ارشد کشاورزی ابراهیم مرادزاده می‌گوید: صادرات محصولات یارانه‌دار باعث خروج ارز یارانه‌ای از کشور و تهدید برای منافع ملی و عمومی جامعه است، دولت حق دارد مدیریت کند و مدافع منافع ملت باشد. بهمن دانایی، دبیر انجمن کارخانجات قند و شکر، می‌گوید: دو راهکار دارد، صادر کننده قند، شکر را با ارز آزاد وارد کند و راهکار دوم اینکه برای صادرات قند حاصل از شکر وارداتی شکر تولید داخلی عوارض بگیرد در این صورت منافع ملی به خطر نمی‌افتد.

به نظر می‌رسد نانی که در تنور وزارت جهاد کشاورزی برای یک گروه کوچک پخته می‌شود را باید چنان داغ کرد که راه گلوی آنها بسته شود. بدون هیچ تردید باید تصریح کرد در حالی که نمی‌توان تشخیص داد صادر کنندگان کدام شکر با کدام نرخ ارز را می‌خواهند صادر کنند در نهایت این نان در گلوی مردم و تولید می‌ماند. نباید بدعت گذاشت و در شلوغی و هیجان‌های ناشی از کمبودها راه رانت را باز کرد.

مراقب بیماری هلندی باشیم

طریق افزایش قیمت نسبی عوامل تولید می‌شود. بیماری هلندی که چندین بار در ایران اتفاق افتاده است تعادل میان تولید داخلی و واردات را برای کالاهایی که بخشی از مصرف کل آن باید از مسیر واردات تأمین شود با مشکل روبه رو خواهد کرد. از پیامدهای قطعی بیماری هلندی رکود تولید در بخش‌هایی از صنعت است که می‌تواند سرچشمه پیامدهای مخرب دیگر باشد و بازار کار و کالا را تحت تأثیر قرار دهد. با توجه به این شرایط است که کارشناسان و مدیران تشکلهای کارفرمایی به ویژه برای کالاهای اساسی نگرانی جدی دارند و از همین زاویه است که به وزارت خانه‌های مرتبط با واردات کالاهای اساسی یاد آور می‌شوند نباید در تله بیماری هلندی بیفتند. تجربه نشان داده در وضعیت وفور ارزی و کاهش سخت‌گیری‌های نظارتی از سوی دولت باید منتظر واردات انبوه شکر، برنج و برخی دیگر از کالاهای اساسی باشیم و این یک ریسک بزرگ برای تولید داخلی است یادمان نرفته است در سال ۱۳۸۵ و در شرایط وفور ارزی واردات ۲،۵ میلیون تن شکر موجب خفگی تولید داخلی شد و تولید قند و شکر از ۱،۵ میلیون تن به ۵۰۰ هزار تن سقوط کرد. کارشناسان و مدیران تولید پیشنهاد می‌دهند در صورت گشایش ارزی بخشی از این جریان‌های ارزی، به جای تغذیه تقاضای مصرفی، از طریق «صندوق‌های توسعه ملی هدفمند»، مستقیماً به بخش‌های تولیدی و فناوری‌های پیشرفته تزریق شود تا «تنوع بخشی اقتصادی» محقق شود. حمایت ارزی و ریالی از تولید داخلی به ویژه در صنعت قند و شکر می‌تواند راه وابستگی را قطع کند.

۶ راه حل بنیادین برای باز شدن گره‌های اقتصاد

ادامه از صفحه اول

به مثابه یک راهبرد کلان می‌شود از شما انتظار داشت یک گروه کارآمد از نهادهای دولتی و بخش خصوصی برای شناسایی مهمترین قانون‌های بازدارنده تأسیس و در دوره‌ای قابل قبول این گره‌های بزرگ قانونی شناسایی شده و تغییر یافته و یا حذف شوند. برخی از این موانع را به طور خلاصه یادآوری می‌کنیم: یکم- باید یک بار برای همیشه با یکسان سازی نرخ ارز رانت و فساد و گره‌های تنیده شده بردست و پای فعالان اقتصادی و نیز مردم و دولت باز شوند. تجربه نشان می‌دهد اگر این گره باز نشود و رانت و فساد ارزی همچنان بر مناسبات حاکم باشد اقتصاد سالم نخواهد شد.

دوم- یکی از مهمترین متغیرهای اقتصادی که در بخش ریالی رانت و فساد ایجاد کرده است تعیین نرخ بهره بانکی از بالا و مطابق دستور است. می‌توان و باید این گره را باز کرد تا از فشار بر منابع مالی کاسته شود.

سوم- تصدّی‌گری دولت به معنای واقعی برچیده شده و خصوصی‌سازی واقعی در دستور کار قرار گیرد. تا روزی که بنگاه‌های کوه پیکر دولتی و خصوصی حاکمیت دارند اقتصاد روی ریل سلامت نمی‌افتد. باید در خصوصی‌سازی دنیای وسیع‌تری را تصور کنیم و راه را برای ورود سرمایه‌های خارجی باز کنیم.

چهارم- یکی از گرفتاری‌های بنگاه‌های صنعتی - تولیدی نظام قیمت‌گذاری دستوری است. در دهه‌های پیش شاید قیمت‌گذاری دستوری به دلیل برخی امتیازها و حمایت‌های مالی و ارزی به بنگاه‌ها توجیه داشت اما در حال حاضر چنین حمایت‌هایی در کف قرار دارند بنابر این باید از نظام قیمت‌گذاری دستوری عبور کنیم.

پنجم- حقیقت این است که وجود مؤسسه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های پر شمار دولتی نوعی دیوان سالاری گسترده

در اقتصاد پدیدار کرده است. این دستگاه‌ها و سازمان‌ها به رغم اینکه باید قانون بهبود فضای کسب و کار را اجرا و از ایجاد مانع برای فعالیت‌ها در هر بخش از کار خودداری کنند برای توجیه بودن خویش ناگزیرند برای خود شغل و کار ایجاد کنند. به طور مثال برای ورود کالا ببینید چندی سازمان دولتی حضور دارند. متأسفانه هر سازمانی برای خود سامانه‌سازی کرده و حالا نوعی دخالت سامانه‌ای را مشاهده می‌کنیم.

ششم- اما دونهاد بزرگ اقتصادی یعنی سازمان مالیاتی و نیز تأمین اجتماعی نیز با فلسفه اینکه باید گرفت تحلیل درست از تحولات ندارند یا ترجیح می‌دهند خود را به ندیدن بزنند. نوسازی و بازسازی این دوسازمان در مسیر اعتمادسازی با شهروندان و نیز بخش خصوصی گره‌های بزرگی را باز می‌کند. بخشی از نامه یک تشکل کارفرمایی به رییس جمهور

روی خط خبر

نوآوری در ارقام چغندر قند و پایداری تولید

مؤسسه تحقیقات چغندر قند کشور در راستای تحقق شعار سال ۱۴۰۵ اقداماتی تحقیقاتی را انجام خواهد داد که نتایج آن نقش مهمی در افزایش تولید پایدار شکر، ارتقای امنیت غذایی و تاب‌آوری بخش کشاورزی کشور را به همراه خواهد داشت.

رئیس مؤسسه تحقیقات چغندر قند کشور با تشریح مهم‌ترین برنامه‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی این مؤسسه در سال ۱۴۰۵، از تداوم اقدامات هدفمند در راستای تحقق شعار سال «اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی» خبر داد.

اباذر رجبی در گفت‌وگو با ایانا اظهار داشت: «نتایج این تحقیقات نقش مهمی در افزایش تولید پایدار شکر، ارتقای امنیت غذایی و تاب‌آوری بخش کشاورزی کشور دارد.» به گفته او برنامه‌های این مؤسسه از سال‌های گذشته با رویکرد اقتصاد مقاومتی طراحی و اجرا شده و در سال ۱۴۰۵ نیز در همین چارچوب ادامه خواهد یافت؛ این برنامه‌ها به‌صورت عملیاتی و در قالب «طرح کلان گیاهان قندی» در حال اجرا یا در دست اقدام است. او ادامه داد: «بخش مهمی از پروژه‌های تحقیقاتی مؤسسه در حوزه به‌نژادی و اصلاح ارقام چغندر قند به‌ویژه اصلاح ارقام مقاوم به بیماری برای کشت بهاره و ارقام مقاوم به ساقه‌روی برای کشت پاییزه متمرکز است.» او افزود: «در همین راستا، دو رقم جدید چغندر قند بهاره با عملکرد و کیفیت بالاتر نسبت به ارقام شاهد، در آینده نزدیک معرفی خواهد شد.»

او گفت: «تعدادی از پروژه‌ها در زمینه به‌زراعی از جمله کشت مترکم، تغذیه و مصرف بهینه کود، مدیریت آفات و بیماری‌ها و مدیریت آبیاری، با همکاری مؤسساتی مانند مؤسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی، مؤسسه تحقیقات خاک و آب و مؤسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی در حال اجراست.»

رئیس مؤسسه تحقیقات چغندر قند کشور، با اشاره به تغییرات اقلیمی و محدودیت منابع آبی به‌عنوان چالش‌های جدی بخش کشاورزی، تصریح کرد: «توسعه کشت پاییزه چغندر قند با هدف استفاده از آب سبز، به‌ویژه در استان‌هایی مانند خوزستان، و همچنین توسعه صنایع تبدیلی و افزایش ظرفیت کارخانجات قند، از اولویت‌های مهم مؤسسه است؛ هرچند تحقق کامل این اهداف نیازمند سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و حمایت دولت است.» رجبی یکی از نتایج عمده فعالیت‌های پژوهشی مؤسسه تحقیقات چغندر قند در ارتقای امنیت غذایی کشور را معرفی ارقام مناسب برای کشت بهاره و پاییزه دانست و گفت: «این تحقیقات در راستای پایداری تولید شکر، افزایش تاب‌آوری در برابر بیماری‌ها و مقابله با آثار تغییرات اقلیمی انجام شده است.» به گفته او ارقام بهاره معرفی شده علاوه بر عملکرد و کیفیت بالاتر، دارای مقاومت به بیماری‌هایی نظیر ریزومانیا، ریزوکتونیا و نماتد مولد سیست یا گره هستند که از جمله این ارقام می‌توان به دنا، نیکا، روبینا، پلدا و زیبا اشاره کرد.

رجبی ادامه داد: «همچنین ارقام پاییزه مقاوم به ساقه‌روی و بیماری لکه گرد برگ (سرکوسپورا) مانند هما، رسا و سابینا، برای مناطق کشت پاییزه به‌ویژه استان خوزستان معرفی شده‌اند.» او اظهار داشت: «به‌منظور افزایش تاب‌آوری در برابر تنش خشکی و بیماری ریزومانیا، برنامه اصلاح و معرفی ارقام مقاوم به این دو عامل محدودکننده از حدود هشت سال پیش آغاز شده و یک رقم جدید با این ویژگی‌ها در آینده نزدیک معرفی خواهد شد.»

بازار جهانی شکر در سال ۲۰۲۷ چگونه است

رقابت برزیل و له‌بام هند

بازار جهانی شکر در سال ۲۰۲۷ وارد مرحله‌ای می‌شود که در آن فقط میزان تولید نیشکر و چغندر قند تعیین‌کننده نیست؛ سیاست‌های سوخت زیستی، تغییرات اقلیمی، نرخ ارز، هزینه انرژی و محدودیت‌های صادراتی کشورها نیز بر قیمت و تجارت جهانی اثر مستقیم دارند. برآوردهای بین‌المللی نشان می‌دهد تولید جهانی شکر در سال بازاری ۲۷/۲۰۲۶ در محدوده ۱۸۵ تا ۱۸۸ میلیون تن قرار می‌گیرد و مصرف جهانی نیز نزدیک به همین سطح حرکت می‌کند. بنابراین بازار جهانی شکر در ۲۰۲۷ نه کاملاً مازاد و آرام است، نه دچار کمبود شدید؛ بلکه بازاری حساس، وابسته به چند کشور اصلی و آسیب‌پذیر در برابر شوک‌های آب‌وهوایی و انرژی خواهد بود.

در این بازار، برزیل همچنان مهم‌ترین بازیگر جهان است. این کشور هم‌بزرگ‌ترین تولیدکننده و هم‌بزرگ‌ترین صادرکننده شکر محسوب می‌شود و هر تغییر کوچک در ترکیب تولید شکر و اتانول آن می‌تواند قیمت جهانی را جابه‌جا کند. هند نیز اگرچه یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان دنیاست، اما در سال‌های اخیر به دلیل مصرف داخلی بالا، سیاست‌های اتانول و نگرانی از کمبود داخلی، نقش صادراتی ناپایدارتری پیدا کرده است. برای کشورهایی مثل ایران که بخشی از نیاز خود را از واردات تأمین می‌کنند، جهت حرکت قیمت جهانی، سیاست صادراتی برزیل و هند و نرخ ارز، سه متغیر کلیدی در سال ۲۰۲۷ خواهند بود.

تصویر کلی بازار جهانی شکر در ۲۰۲۷

پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد تولید جهانی شکر در سال ۲۰۲۷ در سطحی نزدیک به مصرف جهانی قرار خواهد داشت.

OECD-FAO برای سال ۲۰۲۷ تولید جهانی شکر را حدود ۱۸۸ میلیون تن و مصرف جهانی را حدود ۱۸۶ میلیون تن برآورد کرده است. از طرف دیگر، گزارش USDA برای سال بازاری ۲۷/۲۰۲۶ عددی نزدیک به ۱۸۴.۹ میلیون تن برای تولید جهانی و حدود ۱۸۰ میلیون تن برای مصرف انسانی نشان می‌دهد. اختلاف این ارقام به تفاوت روش محاسبه، سال بازاری و دامنه پوشش داده‌ها مربوط است، اما پیام کلی هر دو منبع روشن است: بازار شکر در ۲۰۲۷ بازاری نزدیک به تعادل خواهد بود. در چنین بازاری، قیمت‌ها بیشتر از آنکه فقط با تولید جهانی تعیین شوند، به موجودی انبارها، سرعت صادرات برزیل، سیاست صادراتی هند و تقاضای وارداتی آسیا و آفریقا وابسته می‌شوند. اگر برزیل به دلیل سودآوری اتانول بخشی از نیشکر را به جای شکر به تولید سوخت اختصاص دهد، عرضه صادراتی کاهش می‌یابد. اگر هند صادرات را محدود کند، فشار بر بازار جهانی بیشتر می‌شود. اما اگر تولید در برزیل، تایلند و هند هم‌زمان خوب باشد، احتمال آرام‌تر شدن قیمت‌ها افزایش خواهد یافت.

قیمت جهانی شکر؛ کاهش محدود یا بازگشت نوسان؟

پیش‌بینی بانک جهانی نشان می‌دهد قیمت جهانی شکر در سال ۲۰۲۷ ممکن است به حدود ۰.۳۴ دلار برای هر کیلوگرم برسد؛ یعنی حدود ۳۴۰ دلار برای هر تن. این رقم نسبت به ۲۰۲۶ کمی پایین‌تر است. از سوی دیگر، OECD-FAO برای سال ۲۰۲۷ قیمت شکر خام را حدود ۴۰۵ دلار در هر تن و قیمت شکر سفید را حدود ۵۱۳ دلار در هر تن برآورد کرده است. تفاوت این ارقام به نوع شاخص قیمت، بازار مرجع، شکر خام یا سفید

بودن محصول و روش محاسبه مربوط است. برداشت کلی از این پیش‌بینی‌ها این است که در سناریوی پایه، قیمت جهانی شکر در ۲۰۲۷ احتمالاً در مسیر کاهش شدید قرار ندارد، اما نسبت به اوج‌های قبلی هم ممکن است آرام‌تر شود. با این حال، چند عامل می‌تواند این پیش‌بینی را تغییر دهد: خشکسالی در هند یا تایلند، بارندگی‌های شدید در برزیل، افزایش قیمت نفت و اتانول، رشد هزینه کود و انرژی، و محدودیت صادراتی دولت‌ها. بنابراین برای واردکنندگانی مثل ایران، عدد قیمت مهم است، اما مهم‌تر از آن، ثبات دسترسی به عرضه جهانی است.

بزرگ‌ترین کشورهای صادرکننده شکر در ۲۰۲۷

در سال بازاری ۲۷/۲۰۲۶، برزیل با فاصله زیاد در صدر صادرکنندگان شکر جهان قرار دارد. صادرات شکر برزیل حدود ۳۳۶ میلیون تن پیش‌بینی شده است؛ یعنی بیش از نیمی از کل صادرات جهانی شکر. پس از برزیل، تایلند با حدود ۶ میلیون تن، استرالیا با حدود ۳.۶ میلیون تن، هند با حدود ۳.۶ میلیون تن و گواتمالا با حدود ۱.۷ میلیون تن در میان صادرکنندگان مهم قرار می‌گیرند.

این تمرکز بالا یک نکته مهم دارد: بازار جهانی شکر بیش از حد به برزیل وابسته است. اگر صادرات برزیل به هر دلیل کاهش یابد، جایگزین کردن آن برای بازار جهانی ساده نیست. تایلند و استرالیا صادرکنندگان مهمی هستند، اما ظرفیت آن‌ها به اندازه برزیل نیست. هند نیز به دلیل سیاست‌های داخلی، همیشه صادرکننده قابل پیش‌بینی نیست. به همین دلیل، در سال ۲۰۲۷ خریداران بزرگ شکر احتمالاً تلاش می‌کنند منابع خرید خود را متنوع‌تر کنند و فقط به یک مبدأ وابسته نباشند.

بزرگ‌ترین واردکنندگان شکر؛

تقاضای آسیا و آفریقا جلوتر از دیگران

در سمت واردات، چین با حدود ۵.۴۵ میلیون تن در سال بازاری ۲۷/۲۰۲۶ بزرگ‌ترین واردکننده شکر جهان برآورد می‌شود. پس از چین، اندونزی با حدود ۴.۲ میلیون تن، آمریکا با حدود ۲.۹۶

تولید شکر ایران در سال بازاری ۲۶/۲۰۲۷ حدود ۱.۸ میلیون تن و مصرف داخلی حدود ۲.۵ میلیون تن برآورد شده است. این شکاف نشان می دهد ایران همچنان برای تأمین کامل نیاز بازار به واردات نیاز دارد، هرچند میزان این واردات به تولید داخلی، ذخایر و سیاست تنظیم بازار بستگی دارد.

در منابع ایرانی نیز مصرف سالانه شکر کشور معمولاً در محدوده ۲.۲ تا ۲.۴ میلیون تن مطرح می شود. از طرف دیگر، تولید داخلی در سال های اخیر عمدتاً در محدوده ۱.۶ تا ۱.۸ میلیون تن گزارش شده است. بنابراین اگر شرایط آب و هوایی، کشت چغندر و نیشکر و عملکرد کارخانه ها مناسب باشد، نیاز وارداتی ایران می تواند کنترل شود؛ اما حذف کامل واردات در ۲۰۲۷ سناریوی ساده ای نیست.

پیش بینی واقع بینانه برای ایران این است که کشور در سال ۲۰۲۷ همچنان واردکننده خالص شکر باقی بماند. اگر تولید داخلی در محدوده ۱.۸ میلیون تن تثبیت شود و مصرف حدود ۲.۴ تا ۲.۵ میلیون تن باشد، نیاز وارداتی ایران می تواند در محدوده چندصد هزار تن باقی بماند. اما در صورت کاهش تولید داخلی، خشکسالی، افت برداشت چغندر یا افزایش مصرف صنعتی، نیاز به واردات بالاتر می رود.

اثر قیمت جهانی بر بازار ایران

بازار شکر ایران فقط از قیمت جهانی اثر نمی گیرد؛ نرخ ارز، سیاست قیمت گذاری داخلی، هزینه حمل و نقل، تعرفه واردات، زمان ثبت سفارش و ذخایر استراتژیک نیز مهم اند. در سال ۱۴۰۵ قیمت های مصوب داخلی شکر افزایش قابل توجهی داشته و نرخ مصرف کننده برای شکر فله و بسته بندی شده بالاتر از سال قبل تعیین شده است. این یعنی حتی اگر قیمت جهانی شکر در ۲۰۲۷ کمی کاهش یابد، بازار داخلی ایران لزوماً کاهش قیمت مشابهی را تجربه نخواهد کرد. برای ایران، سناریوی مطلوب این است که قیمت جهانی شکر در ۲۰۲۷ در سطحی کنترل شده باقی بماند، برزیل صادرات خود را حفظ کند و هند محدودیت شدیدی در عرضه جهانی ایجاد نکند. در این حالت، واردات شکر خام برای تنظیم بازار با فشار کمتری انجام می شود. اما اگر قیمت جهانی به دلیل افت صادرات هند یا کاهش عرضه برزیل بالا برود، هزینه واردات ایران نیز افزایش خواهد یافت و فشار بیشتری بر قیمت داخلی وارد می شود.

سال ۲۰۲۷ سال رصد برزیل و هند است

بازار جهانی شکر در سال ۲۰۲۷ بازاری نزدیک به تعادل، اما پرریسک خواهد بود. برزیل با صادرات بیش از ۳۳ میلیون تن همچنان بازیگر اصلی است و تصمیم کارخانه های این کشور میان تولید شکر و اتانول مسیر قیمت ها را تعیین می کند. هند نیز با وجود تولید بالا، به دلیل مصرف داخلی، سیاست های اتانول و احتمال محدودیت صادراتی، نقش نامطمئن در تجارت جهانی دارد.

برای ایران، مهم ترین نکته این است که بازار جهانی شکر در ۲۰۲۷ می تواند فرصت و تهدید هم زمان باشد. اگر قیمت جهانی طبق پیش بینی ها کاهش ملائم داشته باشد، واردات شکر خام با هزینه کمتری انجام می شود. اما اگر هند از بازار صادراتی عقب نشینی کند یا برزیل نیشکر بیشتری را به اتانول اختصاص دهد، قیمت جهانی دوباره می تواند افزایشی شود. بنابراین سیاست گذار ایرانی باید در سال ۲۰۲۷ هم تولید داخلی چغندر و نیشکر را تقویت کند و هم برای واردات به موقع و متنوع سازی مبادی خرید برنامه داشته باشد.

سوخت زیستی شود. برای واردکنندگان، این موضوع به معنای آن است که فقط وضعیت برداشت نیشکر مهم نیست، بلکه نسبت سودآوری شکر به اتانول نیز باید بررسی شود.

هند؛ تولید بزرگ، صادرات نامطمئن

هند یکی از پیچیده ترین بازیگران بازار جهانی شکر در سال ۲۰۲۷ است. این کشور از نظر تولید، در کنار برزیل یکی از بزرگ ترین تولیدکنندگان جهان است. USDA پیش بینی کرده تولید شکر هند در سال بازاری ۲۶/۲۰۲۷ به حدود ۳۳.۶ میلیون تن برسد. با این حال، هند برخلاف برزیل صادرکننده ای کاملاً آزاد و قابل پیش بینی نیست، زیرا دولت این کشور برای کنترل قیمت داخلی و حمایت از مصرف کننده، صادرات شکر را به شدت مدیریت می کند. در هند، سه عامل بر بازار شکر اثر دارد: مصرف داخلی بالا، سیاست تولید اتانول و شرایط آب و هوایی. اگر تولید مناسب باشد و موجودی داخلی افزایش یابد، هند می تواند بخشی از شکر خود را صادر کند. اما اگر بارندگی ها ضعیف باشد، تولید نیشکر کاهش یابد یا دولت بخواهد شکر بیشتری را به تولید اتانول اختصاص دهد، صادرات محدود می شود. در برخی سناریوها حتی احتمال واردات شکر از سوی هند در سال های بعد نیز مطرح شده است. بنابراین نقش هند در ۲۰۲۷ را باید با احتیاط تحلیل کرد. در سناریوی خوش بینانه، تولید هند بهبود می یابد و این کشور بخشی از فشار بازار جهانی را کم می کند. در سناریوی بدبینانه، هند صادرات را محدود نگه می دارد و همین مسئله می تواند به افزایش قیمت جهانی یا دست کم جلوگیری از کاهش شدید قیمت ها منجر شود.

جایگاه ایران در بازار شکر ۲۰۲۷

ایران در بازار جهانی شکر، صادرکننده تعیین کننده نیست؛ بلکه کشوری است که ترکیبی از تولید داخلی و واردات را برای تأمین نیاز بازار استفاده می کند. طبق داده های USDA،

۲.۷ میلیون تن، امارات با حدود ۲.۷ میلیون تن، اتحادیه اروپا با حدود ۲.۵۵ میلیون تن، هند با حدود ۲.۴۳ میلیون تن، بنگلادش با حدود ۲.۲۵ میلیون تن، الجزایر با حدود ۲.۱۵ میلیون تن و نیجریه با حدود ۲.۱۳ میلیون تن در میان واردکنندگان بزرگ قرار دارند.

نکته مهم این است که واردات جهانی شکر برخلاف صادرات، بین کشورهای بیشتری توزیع شده است. بسیاری از کشورهای واردکننده در آسیا، خاورمیانه و آفریقا با رشد جمعیت، افزایش مصرف مواد غذایی فرآوری شده و محدودیت تولید داخلی روبه رو هستند. این مسئله باعث می شود تقاضای وارداتی شکر در میان مدت پایدار بماند، حتی اگر قیمت ها نوسان داشته باشد.

برزیل؛ ستون اصلی بازار جهانی شکر

برزیل در سال ۲۰۲۷ همچنان ستون اصلی بازار جهانی شکر خواهد بود. تولید شکر این کشور برای سال بازاری ۲۶/۲۰۲۷ حدود ۴۲.۵ میلیون تن پیش بینی شده و صادرات آن حدود ۳۳.۶ میلیون تن برآورد می شود. این یعنی بخش بزرگی از تولید شکر برزیل راهی بازار جهانی می شود و هر تصمیم کارخانه های برزیلی درباره تولید شکر یا اتانول، مستقیماً بر قیمت جهانی اثر می گذارد. عامل کلیدی در برزیل، رقابت میان شکر و اتانول است. کارخانه های نیشکر در برزیل می توانند بخشی از نیشکر را به شکر و بخشی را به اتانول تبدیل کنند. اگر قیمت انرژی بالا باشد یا سیاست داخلی برزیل مصرف اتانول را تقویت کند، ممکن است سهم بیشتری از نیشکر به اتانول اختصاص یابد و تولید شکر کاهش پیدا کند. در مقابل، اگر قیمت جهانی شکر جذاب تر شود، کارخانه ها انگیزه بیشتری برای تولید و صادرات شکر خواهند داشت.

در نتیجه، بازار جهانی در سال ۲۰۲۷ به شدت به تصمیم های تولیدی برزیل وابسته است. حتی اگر تولید کلی نیشکر در برزیل مناسب باشد، الزاماً به معنای افزایش عرضه شکر نیست؛ زیرا بخشی از این محصول می تواند وارد زنجیره

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی تشریح کرد

راه های رفع موانع تولید

بازدید از مزارع تحقیقاتی و بخش های مختلف مؤسسه تحقیقات و آموزش این شرکت، بر ضرورت تقویت طرح های پژوهشی دانش بنیان و بهره گیری از هوش مصنوعی به منظور افزایش بهره وری در تولید تأکید کرد. مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن در بازدید از مزارع تحقیقاتی و بخش های مختلف مؤسسه تحقیقات و آموزش این شرکت، بر ضرورت تقویت طرح های پژوهشی دانش بنیان و بهره گیری از هوش مصنوعی به منظور افزایش بهره وری در تولید تأکید کرد. به گزارش روابط عمومی شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن، دکتر مقداص محمودی، در این بازدید اظهار کرد: بهره وری و استفاده از فناوری های نوین در حوزه صنعت و کشاورزی، از عوامل کلیدی تحقق توسعه پایدار در صنعت نیشکر است.

وی همچنین با بیان ضرورت اصلاح و تولید ارقام جدید نیشکر افزود: تولید ارقام پرمحصول، زودرس و مقاوم به تنش های محیطی و غیرمحیطی که از عملکرد بالا برخوردار باشند، افق تازه ای پیش روی صنعت نیشکر باز می کند و زمینه افزایش ضریب خودکفایی و تحقق اقتصاد مقاومتی را فراهم می سازد.

در جریان این بازدید، پژوهشگران مؤسسه، گزارشی از طرح های در حال اجرا و دستاوردهای اخیر در حوزه های کشاورزی، به نژادی، آبیاری، گیاه پزشکی و مکانیزاسیون ارائه کردند.

بر اساس این گزارش، مؤسسه تحقیقات و آموزش توسعه نیشکر، به عنوان یکی از بخش های علمی و تحقیقاتی مهم کشور، مجموعه ای از فعالیت های تخصصی را در حوزه های کشاورزی، صنعت، محیط زیست، آبیاری و زهکشی، به زراعی، گیاه پزشکی و ماشین آلات کشاورزی دنبال می کند. این مؤسسه همچنین با ارائه خدمات آموزشی و اجرای پروژه های راهبردی، نقش مؤثری در پاسخگویی به نیازهای روز صنعت نیشکر دارد. ضرورتی بنیادین است. اگر پایداری تولید داخلی، کاهش وابستگی وارداتی و ثبات اقتصادی هدف باشد، مسیر از همین نوع مدیریت عبور می کند؛ مدیریتی که تصمیم را پشت میز نمی گیرد، بلکه بر پایه اقتصاد و دانش های روز، در میدان تولید و در گفت و گوی مستقیم با کسانی ساخته می شود که موتور صنعت هستند و سرمایه اصلی برای توسعه و حرکت در مسیر تحقق اقتصاد مقاومتی.

محمودی در نهایت گفت: امروز که اقتصاد ایران بیش از همیشه به دوام تولید وابسته است، بازشناسی و تقویت این الگوهای مدیریتی خود می تواند یک سیاست صنعتی مؤثر باشد؛ سیاستی کم هزینه اما پرفایده که توان تولید ملی را گامی بلند به پیش می برد.

در اقتصاد ایران که هر روز پیچیده تر و چندلایه تر می شود، یک واقعیت بیش از گذشته خود را نشان می دهد: تولید نه صرفاً یک فعالیت صنفی، بلکه فرآیندی عمیق از مدیریت ریسک است. در شرایطی که فشارهای خارجی، نوسانات ارزی و محدودیت های تجاری بر مسیر تولید سایه می اندازند، آنچه سرنوشت صنایع را رقم می زند دانش مدیریتی، توان میدان داری و عمق تصمیم سازی است.

در اقتصاد ایران که هر روز پیچیده تر و چندلایه تر می شود، یک واقعیت بیش از گذشته خود را نشان می دهد: تولید نه صرفاً یک فعالیت صنفی، بلکه فرآیندی عمیق از مدیریت ریسک است. در شرایطی که فشارهای خارجی، نوسانات ارزی و محدودیت های تجاری بر مسیر تولید سایه می اندازند، آنچه سرنوشت صنایع را رقم می زند دانش مدیریتی، توان میدان داری و عمق تصمیم سازی است. در همین راستا مقداص محمودی، مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن با عنوان مطالب بالا و تأکید بر الگوی مدیریت اثربخش در میانه جنگ اقتصادی گفت: در چنین بستری، «اقتصاد مقاومتی» تبدیل به روشی اصولی برای اداره بنگاه های تولیدی می شود؛ روشی که در آن پیوند میان مدیریت تخصصی، حضور میدانی و سرمایه انسانی، خروجی ای خلق می کند که فراتر از جمع ساده اجزای آن است.

به گفته وی این همان نقطه ای است که رهبری سازمانی باید بتواند فاصله میان دفتر مدیریت و خط تولید را از میان بردارد و تصمیم ها را بر پایه دانش تخصصی، حضور مدام در میدان و درک بی واسطه از مسائل اتخاذ کند.

محمودی در ادامه با تأکید بر اینکه تجربه نشان داده اداره صنایع با فرمول های کلاسیک مدیریت امکان پذیر نیست. اظهار کرد: مدیریت باید همزمان سه مسیر خوانش دقیق مختصات اقتصاد، درک واقعیت های میدانی تولید و مشارکت هوشمند سرمایه انسانی را بر پایه انسجام و همدلی پیش ببرد که البته این مدل در مجموعه توسعه نیشکر، در دوره مدیریت جدید تجسم یافته است. وی در ادامه گفت: در حال حاضر صنعت نیشکر نمونه روشنی از چنین میدانی است؛ صنعتی که نقش آن در امنیت غذایی، ثبات ارزی و تنظیم بازار کمتر از صنایع بزرگ انرژی یا فولاد نیست. این مقام مسؤول با عنوان این واقعیت که شکر کالایی استراتژیک است و هر وقفه یا نوسان در تولید آن، بر قیمت، تراز واردات و جریان ارز اثر مستقیم می گذارد، تأکید کرد: در صنایع حساس به وقفه، از جمله نیشکر، مدیریت مشارکتی و داده محور و مبتنی بر دانش تخصصی در حوزه اقتصاد، دانش روز، کلید توسعه پایدار صنعت نیشکر است.

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی آن در

روی خط خبر

بازآفرینی نیشکر مازندران

نیشکر در ادوار گذشته مازندران رقیب بی بدیل مزارع و گونه های دیگر بود و اینک در بوته فراموشی است که بازآفرینی آن با هدف افزایش رونق و اشتغالزایی و خودکفایی و توسعه اقتصادی در این استان شمالی ضروری است.

در شرایط اقتصادی امروز این استان باید منتظر ظهور مدیران کارآمد دانش محور باشد تا از این پیشینه تاریخی دفاع کنند و آواز جدید رونق و اشتغال و باز آفرینی این محصول را دوباره گسترش و شعله ور سازند. نکته اساسی اینکه مازندران بزرگ باید گام استوارش را در احداث کارخانه نیشکری بردارد و در سهم این گیاه خدای غافل نباشد و از خودکفایی تولید شکر منحرف نگردد. استعداد بالقوه تاریخی مزارع مازندران در کشت نیشکر گواه بلندی برای سرمایه گذاری و تدوین برنامه نهایی است قدم اول را باید برداشت و کاشت نیشکر را توسعه داد. مازندران بزرگ محل مناسبی برای کشت گیاه نیشکر بوده و با پیشینه تاریخی و با داشتن بارش های آبی زیاد و دسترسی به خاک حاصلخیز باید ایجاد کارخانه بزرگ نیشکری در سر لوحه برنامه های مدیران استانی قرار گیرد اما متأسفانه بعثت گرایشات شخصی و گاهاً همراهی بخشی از سرمایه گذاران خصوصی در زمینه های باغی و زراعی دیگر و ویلا سازی های غیر اصولی این گونه سبز قندی در حال فراموشی است.

کشت برنج و کیوی و مرکبات و صیفی جات از یکطرف و عدم حمایت و سرمایه گذاری از طرف دیگر گونه نیشکر در بوته فراموشی پنهان شد امروزه جدا از برنامه ریزی های بخش مدیریتی دست اندرکاران خصوصی برای نجات این گونه را در برنامه های جاری به نوع دیگری رقم زدند و با مشاهده عملیات مؤثر و نجات بخش در حال استمرار کشت نیشکر هستند. کارخانه چغندر شیروان و جوین و شاهرود و دیگران در صدد عقد قرارداد با کشاورزان منطقه می باشند که این فرآیند جدید چشم انداز نوید بخشی است و زنگ خطر را برای مدیران استانی گلستان و مازندران بصدا در آورد که از غفلت پنهان این گیاه قندی به در آیند تا شاید در گوشه از برنامه های استانی دستان شکسته این گیاه را ترمیم کنند و با عشق مردمی و حمایت دولتی یکبار دیگر شاهد سرمایه گذاری در خصوص بهره وری از نیشکر باشیم.

با این توصیف، صنعت نیشکر در استان مازندران با توجه به دارا بودن آب و هوای مطلوب و خاک مستعد به اعتقاد کارشناسان از اهمیت اقتصادی و اجتماعی بالایی دارد و در کنار برنج می توان با برنامه ریزی علمی و اصولی از جمله محصول استراتژی استان مدنظر قرار گیرد.

شماری از صاحب نظران امر بر ضرورت نقش آفرینی این مجموعه در توسعه کشاورزی استان و حرکت به سمت کشاورزی دانش بنیان و فناوریانه برای افزایش فرصت های شغلی تأکید دارند. برای تحقق طرح توسعه کشت نیشکر باید مواردی نظیر ورود دانش فنی و تکنولوژی جدید؛ توسعه روند صنعتی شدن کشاورزی؛ تربیت نیروی انسانی ماهر؛ تشویق روستاییان با هدف کاهش مهاجرت آنان به شهر و فعال شدن واحدهای صنعتی جانبی مورد توجه قرار گیرد.

جانعلی فتحی - ایرنا

روی خط خبر

صنعت در انتظار کاهش نااطمینانی است

هرویك باريجانيان
رئيس كميسيون
صنعت و معدن اتاق
بازرگاني تهران

بخش خصوصی امیدوار است که با دیپلماسی عزتمندانه و در سایه رفع نااطمینانی‌ها، تولید و سرمایه‌گذاری در کشور رونق بگیرد.

اعمال تحریم‌ها، تأمین مواد اولیه، تجهیزات و ماشین‌آلات تولید را با محدودیت‌هایی همراه کرد و کاهش تعاملات تجاری نیز بر صادرات محصولات

صنعتی اثر گذاشت. اما اکنون این امیدواری وجود دارد که با بهبود روابط اقتصادی و گسترش تعاملات بین‌المللی، زمینه تقویت تولید، توسعه صادرات و افزایش توان رقابتی صنایع کشور فراهم شود.

بر اساس داده‌های موجود، حجم حقیقی گروه صنعت در پایان سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۸۹ حدود ۲۰ درصد کاهش یافت، یعنی نه‌تنها طی یک دهه صنعت رشدی را تجربه نکرد، بلکه اندازه آن کوچک‌تر نیز شد گفت: اگرچه صنعت در ابتدای دهه ۱۴۰۰ اندکی رشد داشت اما جنگ‌های اخیر بار دیگر، ظرفیت‌های فعال شده صنعتی را به محاق برد.

تحریم‌ها عامل بخش عمده کاهش حجم حقیقی بخش صنعت بوده وهست. وقوع دو جنگ تحمیلی در سال گذشته از سوی آمریکا و رژیم صهیونیستی بیشترین لطمه را به بخش صنعت وارد کرده و برخی واحدهای تولیدی و صنعتی کشور نیز متحمل خسارت‌های مستقیم از ناحیه جنگ رمضان شدند. فضای نااطمینانی می‌تواند منجر به خروج سرمایه‌ها از صنعت به شکل تعطیلی واحدهای صنعتی یا کاهش ظرفیت واقعی تولید شود. در شرایط کنونی، مهم‌ترین اولویت برای بخش تولید کشور، تقویت ثبات و کاهش ابهامات و عدم قطعیت‌ها و همچنین فراهم کردن بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری جدید است.

تجربه نشان داده است که هر زمان فضای اقتصادی کشور از ثبات و پیش‌بینی‌پذیری بیشتری برخوردار بوده، سرمایه‌گذاران با اطمینان بیشتری برای توسعه فعالیت‌های خود برنامه‌ریزی کرده‌اند و واحدهای تولیدی نیز توانسته‌اند ظرفیت تولید را افزایش دهند. اکنون نیز با تقویت وفاق و همبستگی ملی و پرهیز از هرگونه اقدام یا اظهارنظری که به تشدید اختلافات و افزایش نااطمینانی دامن بزند، می‌توان فضای باثبات‌تری را برای فعالیت‌های اقتصادی و متعاقب آن رشد اقتصادی ایجاد کرد.

همانطور که در بیانیه اخیر اتاق تهران آوردیم بخش خصوصی هم‌سنگر مدافعان کشور و جریان دیپلماسی است. این امیدواری وجود دارد که کشور ما بتواند پس از تحمل جنگ و خسارات ناشی از آن و پاسخ قدرتمندانه به تجاوز دشمن، در عرصه دیپلماسی نیز به موفقیتی عزتمندانه دست یابد که نتیجه آن دور شدن تنش و نااطمینانی و رفع تحریم از اقتصاد کشور باشد.

فائو: توسعه کشاورزی هوشمند نیازمند استراتژی‌های ملی منسجم است

مهارت‌های دیجیتال را ارتقا می‌دهد، به بررسی راه‌های مقیاس‌پذیری سیستم‌های کشاورزی هوشمند خواهد پرداخت.

در این کنفرانس همچنین اولویت‌های سیاست‌گذاری، همکاری و سرمایه‌گذاری برای حمایت از راه‌حل‌های مقیاس‌پذیر و سازگار با شرایط، به ویژه برای کشاورزان خرده‌پا، شناسایی خواهد شد.

سیستم‌های کشاورزی هوشمند بر بهبود مدیریت سیستم‌های تولید کشاورزی - غذایی از طریق شیوه‌های پایدار، استفاده کارآمد از نهاده‌ها و مدیریت منابع تمرکز دارند. داده‌ها، فناوری‌های دیجیتال، هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و ابزارهای دقیق، از تصمیم‌گیری آگاهانه‌تر و مدیریت پیشرفته مزرعه پشتیبانی می‌کنند. این شامل بهینه‌سازی استفاده از آب، کود، آفت‌کش‌ها، انرژی و سایر نهاده‌ها و در عین حال تقویت سلامت خاک، زمین و اکوسیستم در چارچوب این کنفرانس مطرح می‌شود. این کنفرانس سه روزه، ذینفعان از سراسر جهان، از جمله اعضای فائو، سیاست‌گذاران، شرکای توسعه و نمایندگان از بخش خصوصی، تحقیقات و دانشگاه‌ها، جامعه مدنی، جوانان و سازمان‌های کشاورزان را گرد هم خواهد آورد.

براساس این گزارش «بررسی شرایط و محدودیت‌های کلیدی برای مقیاس‌پذیری سیستم‌های کشاورزی هوشمند، از جمله اکوسیستم‌های داده، ظرفیت تجزیه و تحلیل، چارچوب‌های حاکمیتی و نظارتی، توسعه و انتقال فناوری، خدمات مشاوره‌ای و هماهنگی نهادی که بر پذیرش در مقیاس تأثیر می‌گذارند»، «تمایش تجربیات عملی، نوآوری‌ها و بهترین شیوه‌ها در مواردی که کاربرد داده‌ها و تجزیه و تحلیل، مدل‌ها و خدمات هوش مصنوعی و فناوری‌های نو ظهور، سیستم‌های تولید کشاورزی را تقویت می‌کند، بهبود بهره‌وری ورودی، مدیریت خاک و آب و پایداری کلی»، «اولویت‌بندی مشارکت و کارآفرینی جوانان و زنان به عنوان یک ستون اصلی با تمرکز بر توسعه مهارت‌ها و نوآوری که شکاف دیجیتال را از بین می‌برد و مشارکت کامل در جامعه و اقتصاد دیجیتال امروز را ممکن می‌سازد». از جمله اهداف کنفرانس جهانی کشاورزی هوشمند است.

سازمان فائو اعلام کرد: کشاورزی هوشمند نیازمند سیاست‌ها، نهادها و مشارکت‌های قوی است و گسترش کشاورزی هوشمند به استراتژی‌های ملی منسجم، حاکمیت مؤثر، نهادهای قوی و اقدامات هماهنگ بین دولت‌ها، بخش خصوصی، مؤسسات تحقیقاتی و سازمان‌های کشاورزان بستگی دارد.

به گزارش ایرنا از دفتر نمایندگی ایران در سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد فائو، کشاورزی هوشمند دیگر یک انتخاب نیست، بلکه یک ضرورت است و کشاورزان با فشارهای فزاینده‌ای از سوی تغییرات اقلیمی، تخریب خاک و آب، افزایش هزینه‌های ورودی و محدودیت‌های نیروی کار مواجه هستند. کشاورزی هوشمند از طریق داده‌های به موقع، پشتیبانی فناوری، مداخلات دقیق و اتوماسیون، راه‌حل‌هایی را ارائه می‌دهد که تصمیم‌گیری و بهره‌وری کشاورزی را بهبود می‌بخشد.

براساس دیدگاه فائو، کشاورزی هوشمند باید فراگیر و کشاورز-محور باشد و سیستم‌ها و شیوه‌ها باید از کشاورزان خانوادگی و تولیدکنندگان کوچک حمایت کنند، همچنین زنان و جوانان را توانمند سازند و دسترسی عادلانه به مهارت‌ها، امور مالی، فناوری‌ها و بازارها را تضمین کنند تا هیچ‌کس عقب نماند. از سوی دیگر فناوری باید با زراعت، منابع طبیعی و زمینه‌های محلی همکاری کند، زیرا کشاورزی هوشمند تنها زمانی مؤثر واقع می‌شود که فناوری‌ها با شیوه‌های صحیح زراعی، مدیریت کارآمد خاک و آب، دانش محلی و راه‌حل‌های سازگار با شرایط متنوع کشاورزی-زیست‌محیطی و اجتماعی-اقتصادی ترکیب شوند.

سازمان فائو بر گسترش کشاورزی هوشمند از طریق سرمایه‌گذاری‌های پایدار و اکوسیستم‌های نوآوری تأکید دارد.

برگزاری کنفرانس جهانی کشاورزی هوشمند از ۱۰ تا ۱۲ تیر توسط فائو

سازمان فائو کنفرانس جهانی کشاورزی هوشمند را بر پایه استفاده از داده‌ها و فناوری برای سیستم‌های کشاورزی - غذایی پایدار از ۱۰ تا ۱۲ تیر ماه امسال برگزار می‌کند؛ این کنفرانس سه روزه، ضمن نمایش نوآوری‌های عملی که کارآفرینی جوانان و زنان و

سامانه با تولید داخل چه کار دارد؟

اکید همان مرجع برای حذف الزامی بودن عرضه شکر را نمی پذیرد.

کارشناسان و فعالان صنعت قند و شکر از وزارت جهاد کشاورزی می پرسند آیا این وزارتخانه در تولید چغندر و نیشکر و تولید شکر چه نقش و چه سهمی دارد؟ واقعیت این است که دولت در فرآیند تولید نقشی ندارد و این کارخانه های قند و شکرند که برای تولید به دهقانان کود و سم و بذر می دهند و با عقد قرارداد خرید آنها را تضمین می کنند. بنابراین وزارت جهاد کشاورزی اصولاً حق ندارد بگوید کارخانه ها شکر را به چه قیمتی و از مسیر سامانه و نیز در کدام محل بفروشند. کارشناسان و نیز آگاهان به روند و فرآیند تولید باور دارند و با صراحت گفته می گویند این دستور وزارت جهاد کشاورزی برای فروش شکر داخلی از طریق سامانه غیر قانونی است.

در حالی که رهبر شهید انقلاب اسلامی در دیدار با تولیدکنندگان در ۱۴۰۲ تصریح کردند دولت باید بر فعالیت های بخش خصوصی نظارت کند و به دولت تأکید کردند از دخالت در فعالیت های بخش خصوصی خودداری کنند. با این همه اما وزارت جهاد کشاورزی بازهم در فعالیت ها دخالت غیر قانونی می کنند.

کارخانه های قند و شکر در سال های تازه سپری شده با سرمایه گذاری قابل اعتنا سیستم فروش راه اندازی کرده و هر کارخانه با صدها مشتری تعریف شده ارتباط دارد که به دلیل دستور غیر کارشناسی از فایده افتاده اند.

انجمن کارخانه های قند و شکر ایران در این سال ها با ارسال نامه های روشنگر درباره این اجحاف و پیامدهای آسیب زننده دخالت های وزارت جهاد کشاورزی و اجبار به اینکه باید شکر از مسیر سامانه به فروش رود کوشش کرده اند راه صواب را ارایه کنند اما متأسفانه هنوز این اتفاق نیفتاده است. هم اکنون کارخانه های قند و شکر با مشکل فروش مواجه شده و توانایی تأمین نقدینگی برای تسویه حساب با دهقانان زحمتکش و نیز پرداخت های تعهد شده خود را از دست می دهند. پیشنهاد کارشناسی این است که فروش شکر کارخانه های تولید در داخل کشور از مسیر سامانه وزارت جهاد کشاورزی اختیاری و داوطلبانه باشد. بدیهی است وارد کنندگان شکر به دلیل استفاده از برخی مزیت های ارزی باید واردات خود را از مسیر سامانه عرضه کنند.

اصرار بر این رفتار غیر کارشناسانه می تواند روندهای تولید قند و شکر را در بخش کشاورزی و بخش صنعت مختل کند. ماندن شکر در انبارها و نبود نقدینگی برای ادامه تولید از آسیب های جدی است که می تواند در میان مدت تولید داخلی را زمین گیر کند.

داستان تولید داخل شکر با وزارت جهاد کشاورزی که وظیفه دارد که مطابق قانون از تولید داخلی شکر و به ویژه چغندر و نیشکر حمایت کند داستان تلخی شده است. درهم تنیده شدن فعالیت های تولیدی با برخی از تصمیم های این وزارتخانه موجب برخی گرفتاری ها شده است و متأسفانه تمام شدنی هم نیست. در کانون این درهم تنیدگی ها بدون تردید مسأله نرخ گذاری شکر است. در این بخش دو مشکل اساسی دیده می شود: نخست اینکه اصولاً چرا باید شکر که تولید هزاران دهقان زحمتکش و با همکاری کارخانه های قند به بازار عرضه می شود باید قیمت گذاری شود. دوم اینکه این نرخ گذاری برخی سال ها با تأخیر انجام می شود و کارها گره می خورد. اما داستانی که الان وجود دارد به پدیده های تازه و نوظهور به اسم سامانه بر می گردد. اصل قضیه این است که در سال ۱۴۰۱ و زمانی که هنوز سادات نژاد وزیر جهاد کشاورزی بود در دادن قیمت فروش کارخانه ها درنگ کرد و سرانجام بدون هیچ نگاه کارشناسی دستور داد قیمت فروش کارخانه های داخلی باید به میزان قیمت شکر وارداتی باشد. پرسش این بود و هست که چرا باید قیمت شکر داخلی با شکر وارداتی که ارز ترجیحی و ارزان می گیرد یکسان باشد.

انجمن صنفی کارخانه های قند و شکر در مواجهه با این وضعیت ناگزیر به کمیسیون کشاورزی مجلس رجوع کرد. در نشست هایی که با ریاست کمیسیون آقای عسگری برگزار شد و در سه نشست پی در پی وی در صورت جلسه ها برای وزارت جهاد کشاورزی پانویس مؤکد کرد که باید قیمت واقعی شکر تولید داخلی را هرچه سریع تر اعلام کنید. در حالی که انتظار می رفت این توصیه کارشناسی رییس کمیسیون اجرا شود اما بی پاسخ ماند. پس از آن اما چند نشست دیگر با ریاست کمیسیون کشاورزی برگزار شد. نتیجه اما شگفت آفرین بود. رییس کمیسیون کشاورزی که پیش از آن توصیه تأکید داشت که باید قیمت واقعی شکر کارخانه های داخلی تعیین و اعلام شود به وزارت جهاد توصیه کرد شکر داخلی هم باید از طریق سامانه وزارتخانه عرضه شود. به این ترتیب الزام عرضه از راه سامانه بر شکر تحمیل شد.

با این همه اما پیگیری های انجمن صنفی کارخانه های قند و شکر ادامه داشت و بار دیگر رییس کمیسیون کشاورزی به وزارت نامه زد که الزام عرضه شکر تنها برای شکر وارداتی باشد و کارخانه های داخلی اگر تمایل داشتند از طریق سامانه ها شکر عرضه کنند. اما هنوز وزارت جهاد کشاورزی این تغییر مسیر را نپذیرفته است و تعجب دارد که چرا وزارت جهاد آن خواسته رییس کمیسیون کشاورزی را برای الزامی بودن عرضه شکر را پذیرفت اما توصیه

سامانه ها؛ بازدارنده یا پیش برنده

این اطلاعات را جمع آوری و ذخیره می کند. فلسفه سامانه سازی شفافیت؛ کاهش قیدها و بندها و دخالت های نهادهای حاکمیتی است. شوربختانه در ایران فلسفه سامانه سازی بادرک درستی از فلسفه اصلی که همانا شفاف سازی و نیز رهاسازی مناسبات رو در رو بود همراه نشد. به این ترتیب در فرآیند رخ داده فلسفه دخالت در فعالیت ها جایش را در سلسله مراتب بوروکراسی صیانت کرد. حالا شوربختانه سامانه های سازمان های دولتی تبدیل به سدهای بازدارنده شده اند. تعدد سامانه های مورد استفاده فعالان اقتصادی موجب شده است تولیدکنندگان برای انجام امور خود با مجموعه ای از سامانه های مختلف از جمله گمرک، بیمه، مالیات و سامانه جامع تجارت در ارتباط هستند و این پراکندگی، فرآیندها را پیچیده و زمان بر کرده است. در حالی که استفاده از ظرفیت های هوشمندسازی و ایجاد ارتباط سیستمی میان کدهای تعرفه می تواند بخشی از مراجعات و تأییدهای غیرضروری را کاهش داده و سرعت رسیدگی به پرونده ها را افزایش دهد. اختلالات مکرر، کندی اینترنت و خروج ناگهانی کاربران از سامانه، موجب تکرار فرآیندها و ائتلاف زمان فعالان اقتصادی می شود. جانی همچنین به مشکلات ثبت گروهی فاکتورهای فروش اشاره کرد و افزود: خطا در بارگذاری فایل های اکسل، بسیاری از کاربران را ناچار به ثبت دستی و زمان بر اطلاعات کرده است.

اختلالات سامانه ها به ویژه در ارتباط با بانک مرکزی، از دیگر چالش های موجود است. الزام به تمديد مکرر ثبت سفارش و پرداخت هزینه های مجدد، در شرایطی که فرآیند تخصیص ارز و واردات کالا طولانی است، هزینه های اضافی به فعالان اقتصادی تحمیل کرده و در نهایت بر قیمت تمام شده کالا اثر می گذارد. به نظر می رسد نهادهایی مثل اتاق های بازرگانی می توانند و باید با جمع آوری تنگناهای اجرایی که سامانه ها در وضعیت کنونی برای کسب و کارها ایجاد کرده اند می توانند به دولت کمک کنند تا این مشکل برطرف شود. انباشت مشکلات سامانه ها با پیچیده تر شدن مناسبات درون سازمانی و نیز در مناسبات بنگاه ها با بیرون از کشور کار را سخت تر خواهد کرد.

تکنولوژی در هربخش از فعالیت های مرتبط با انسان و جامعه های انسانی برای پیشرفت زاد و رشد می کنند و می توان گفت تقاضای هر تکنولوژی عامل اصلی برای پدیدار شدن آن است. ایجاد فن و دانشی به اسم اینترنت نیز در همین راستا در ذهن ها جای گرفت و براساس نیاز سازمان ها به روان سازی و چابک کردن امور زاد و رشد را تجربه کرده و اکنون آن از استفاده های گوناگون می شود. یکی از این دستاوردها سامانه سازی برای کاهش بوروکراسی در سازمان ها و نهادهای مرتبط با فعالیت های بنگاه ها و افراد است. به طور مثال سامانه مالیاتی برای این تأسیس می شود که بنگاه ها و شرکت ها و افراد حقیقی برای پرداخت مالیات ناگزیر به رودرروی با مالیات سستان ها نشوند و شبهه رانت و فساد و توقف و درنگ درامور زایل شود. سامانه های تخصصی برای هر نیاز سازمانی و مردمی اکنون بخشی جدایی ناپذیر از فعالیت ها به ویژه در کسب و کارها به حساب می آید. تجربه نشان داده است کشورهای پیشرفته در بستر دانش و فن اینترنتی در فرآیندی تدریجی از سامانه ها با کارآمدی بیشتر بهره برداری کرده و می کنند. در این کشورها راهبرد این است که اطلاعات گوناگون هر فرد و سازمان به سوی یکپارچگی پیش رفته و کار به جایی برسد که یک پنجره واحد تأسیس و برای هر سازمان و هر فرد حقیقی کمترین سامانه ها و در صورت امکان تنها یک سامانه وجود داشته باشد. به این ترتیب برای شناسایی اینکه شرکت یکس چه وضعیتی به لحاظ مالیاتی، شاغلان، تأمین اجتماعی و اعتبار بانکی دارد یک سامانه واحد

ماهنامه شکر

انجمن صنفی کارخانه های قند و شکر ایران

زیر نظر شورای نویسندگان

صفحه آرا: علی صائمی

حروفچین: حمیدرضا خدابخش

تلفن و نمابر:

۸۸۹۶۹۹۰۳ - ۸۸۹۶۹۰۵۵

نشانی: تهران - میدان دکتر فاطمی

خیابان شهید گمنام - شماره ۱۴